

Kwartaalblad van de Algemene Vereniging voor Natuurbescherming voor 's-Gravenhage e.o.

Haagwinde

nr. 04

13e jaargang
december 2020

**Maak grijs groener:
Deltaplan Biodiversiteitsherstel**

**Vogelverhalen:
De zwartkraagspreeuw**

**Bloemetjes en bijtjes op
tram- en bushaltes**

Kerkhof in gevaar

Van de voorzitter

Afscheid van Aletta

Ik schrijf dit stukje ditmaal met gemengde gevoelens. Op 10 oktober werd de Algemene Leden Vergadering voor het eerst digitaal gehouden in plaats van in de Bergkerk. Ik kijk terug op een, naar omstandigheden, geslaagde ALV. Natuurlijk was er veel niet, wat er anders wel is: het gezellige informele contact voor en na de vergadering met koffie, thee en broodjes. Ook was er geen interessante presentatie na het formele gedeelte.

Ondanks die beperkingen vond ik het toch een geslaagde vergadering. De techniek liet ons niet in de steek, en er was veel inbreng van de deelnemers. De presentatie van het PH jaarverslag, met plaatjes erbij, was levendiger dan voorgaande jaren. Kortom, gemengde gevoelens: liever niet digitaal, maar als het moet, dan kan het wel.

We hebben deze zomer binnen het bestuur uitgebreid gediscussieerd over de verdeling van bestuurstaken. Volgens de statuten worden bestuursleden gekozen door de ALV,

maar het bestuur beslist zelf over de taakverdeling. Aanleiding voor die discussie was de centrale positie die Aletta de Ruiters bij de AVN had: als secretaris; eindredacteur van Haagwinde; en als actief bestuurslid en portefeuillehouder. Binnen de AVN kwamen de meeste lijntjes bij Aletta samen, ze was de spin in het web.

Ik wil voorop stellen dat Aletta hiermee terecht veel lof oogstte: ze was zeer actief, heeft een brede ecologische kennis, een uitgebreid netwerk, en goede journalistieke kwaliteiten. Dat Haagwinde al jarenlang zo'n prachtig blad is, danken we voor een groot deel aan haar.

Waarom dan toch discussie? Omdat zo'n centrale positie ook nadelen heeft. De AVN wordt dan wel heel afhankelijk van één persoon, en die ene persoon heeft dan wel erg veel invloed. En zo'n dominante positie geeft soms spanningen.

Het bestuur kwam tot de conclusie dat Aletta's secretariatsaken verdeeld kunnen worden over andere bestuursleden. Ik heb hier uitgebreid met Aletta over gesproken, maar zij kon zich er niet mee verenigen. Omdat het bestuur hier toch voor koos, heeft zij besloten al haar taken neer te leggen. Ook hier gemengde gevoelens: erg jammer, maar deze knoop moest worden doorgehakt.

Als gevolg van Aletta's vertrek is deze Haagwinde door een ander team samengesteld. Jos Verhoeff heeft de functie van eindredacteur overgenomen en is ook verantwoordelijk voor de opmaak. U ziet dat het blad meteen in een ander jasje is gestoken. Ik complimenteer de nieuwe redactie met deze doorstart. Maar oordeelt u zelf...

Ook doe ik een oproep voor nieuwe actieve vrijwilligers om zich te melden. U wordt dan portefeuillehouder van een deelgebied van Den Haag of een randgemeente of van een specifiek terrein of specialisme.

Dick Ooms
voorzitter

Haagwinde is het kwartaalblad van de Algemene Vereniging voor Natuurbescherming voor 's-Gravenhage en omstreken.

COLOFON:

aan deze Haagwinde hebben bijgedragen: Caroline de Jong, Dick Ooms, Jaap van Loenen, Bas Steenks, Caroline Boonstra, Adri Remeus, Frederike Bloemers, Merijn van Grieken, Tim den Outer, Jaap Lemstra, Eric Wisse, Leon van den Berg en Frits van den Boogaard.

Opmaak en eindredactie: Jos Verhoeff - Cerium // Vormgeving: Stefan Christian Hoja // Druk: Quantes Grafimedia B.V, Rijswijk // Oplage: 4.000 exemplaren

Info AVN: Badhuisstraat 175 2584 HH / Den Haag / T: 070 - 33 88 100 / www.avn.nl / E: info@avn.nl / twitter: @avn-natuur / Jaarcontributie 10,- / IBAN: NL24 INGB 0000 003565

ISSN: 1879-7490

Illustratie voorpagina: Kleine kop-op-schotel // Foto: Ruud Wielinga

Inhoudsopgave

p.12

p. 8

p. 4

- 2 - Van de voorzitter
- 4 - De Vijgenboom
- 6 - Kerkhof in gevaar
- 7 - De Etna brem - vervolg
- 8 - Bloemetjes en bijtjes op de tram- en bushaltes
- 10 - Deltaplan Biodiversiteitsherstel
- 12 - Nota stadsbomen in de maak
- 14 - Kleine Kop-op-schotel gevonden
- 15 - Hond en Zehond
- 16 - Vogelverhalen - de zwartkraagspreeuw
- 18 - AVN Jubileum Kunsttentoonstelling
- 19 - Het groen in Den Haag na de oorlog
- 20 - Activiteiten portefeuillehouders
- 22 - Van het bestuur

De Vijgenboom

Jaap van Loenen

Hoewel de vijgenboom (*Ficus carica*) zeker niet thuishoort in noordelijk Europa, is hij er wel bekend. Niet in de laatste plaats door de bijbelverhalen die zich afspelen in het Middellandse Zeegebied, waar de plant van nature voorkomt.

Het was een leuk idee om te proberen de vijgenboom ook in noordelijke landen een plaatsje te geven. Dat lukte want hij laat zich gemakkelijk stekken en de boompjes dragen nog vruchten ook. 'Vruchten' tussen aanhalingstekens, want de eigenlijke vrucht is natuurlijk het zaadje en dat mist bij de Noord-Europese vijg. Een zaadloze vrucht wordt parthenocarp genoemd (maagdelijke vrucht). Je vindt die ook terug bij bijvoorbeeld het pitloze mandarijntje dat met opzet zo is gekweekt. De bloeiwijze en vruchtvorming van de vijgenboom is overigens heel bijzonder.

Zonder bloemen geen vruchten

Er bestaan een paar honderd ficussoorten. Die komen als struik en als boom voor. Ze zijn te vinden in subtropische en tropische gebieden. De *Ficus carica* is vooral belangrijk om zijn lekkere en voedzame vruchten. Hij vormt een wijd vertakte struik of een kleine, enigszins overheersende boom. De schors is metaalgrijs. Vijgenbladeren zijn dik, leerachtig en kunnen tot 25 bij 30 cm groot worden. De bovenzijde is donkergroen en behaard. De onderzijde is

eveneens behaard maar vertoont duidelijk een witte handvormige nerfstructuur.

Kenmerkend bij het blad zijn de drie of vijf lobben waarvan de middelste de grootste is. De bladvoet is hartvormig en de steel tot 10 cm lang.

Zonder bloemen geen vruchten. Dat is bekend maar aan een vijgenboom heeft nog nooit iemand een bloem gezien en toch zijn er vruchten. Die bloemen zijn er natuurlijk wel. Heel veel zelfs, ze zitten alleen verborgen. Wat wij aan de buitenkant voor een vijgenvrucht aanzien is in feite de onderkant van de bloembodem die tot een peervormpje is vergroeid. In de zo ontstane, bijna geheel gesloten ruimte bevindt zich een groot aantal kleine bloempjes. De mannelijke bloemen zitten vlakbij de piepkleine opening aan de onderzijde. De vrouwelijke binnenin en dichter bij het steeltje.

Symbiose met de vijgenwesp

Voor de bestuiving zorgt een heel klein wespje, de gewone vijgenwesp (*Blastophaga psenes*). Die is zo klein dat ze door het oog van een naald kan kruipen. Vijgenwesp en vijgen-

boom leven met elkaar in symbiose en zorgen op een ingewikkelde manier voor elkaars bevruchting en vermeerdering.

De vrouwelijke wesp is tevoorschijn gekomen uit de vrucht van een naburige vijgenboom en heeft daarvan stuifmeel meegenomen. Haar enige taak in een heel kort leven is een plekje te vinden om haar eitjes te leggen. Daarvoor zoekt ze in het binnenste van de vijg bloempjes met stijlen die kort genoeg zijn om daar met haar legboor het vruchtbeginsel te bereiken. Tijdens dat zoeken kruipt ze langs stempels van veel bloemen waarop ze stuifmeel achterlaat. Heeft ze de juiste bloemen gevonden, dan legt ze eitjes in de vruchtbeginsels die dan een soort galletje vormen. Hiermee is haar levenstaak ten einde en sterft ze.

Een mannelijke wesp knaagt in de gal een gaatje waar doorheen hij het eitje kan bevruchten. Later komt hij terug om het gaatje groter te maken om de nieuwe wesp door te laten. Als dat een vrouwtje is, vliegt ze met het verzameld stuifmeel naar een andere vijgenboom om daar haar taak te vervullen. De vruchtbeginsels van de andere bloempjes groeien uit tot vruchtvlees met daarin de zaadjes. In Noord-Europa kan de vijgenwesp echter niet overleven. Om die reden dragen de 'vruchten' hier geen zaad.

Alice in Wonderland

Omdat alles zo klein is, kun je je er nauwelijks een voorstelling van maken en dat prikkelt de fantasie. In het sprookje 'Alice in Wonderland' vindt de dan heel klein geworden Alice bij een deurtje een stapeltje gebroken vleugeltjes en voelsprietjes. Dit verwijst naar de meerdere wespen die de vijg zijn binnengegaan om de vele bloemen te bevruchten. De ingang is zo klein, dat ze vleugels en voelsprietten moesten achterlaten om er door te kunnen. Ze hadden die ook niet meer nodig want het werd een enkele reis!

Opengebarsten vijg
Foto: Jaap van Loenen

Vijflobbig vijgenblad-
Foto: Jaap van Loenen

In het sprookje kun je overigens de hele geschiedenis volgen want Alice maakt alles zelf mee. De schrijver was goed op de hoogte.

Heel productief

In gunstige omstandigheden is de vijgenboom heel productief. Niet één maar wel drie keer per jaar komen er reeksen vijgen. De eerste reeks is de belangrijkste. De knoppen daarvan waren in het voorgaande jaar al ontstaan en moesten dus overwinteren. Soms bevroren die en gaan ze verloren. Als het echter goed gaat, komen er flink wat vruchten. De tweede reeks lukt vaak ook wel maar de derde meestal niet.

Vijgen worden veel door vogels gegeten die op hun beurt voor de verspreiding van de zaadjes zorgen. Blauwe vijgen barsten na rijp worden open (zie foto). De groen blijvende rijpen ook en blijven nog een poos aan de twijg zitten waarna ze verschrompelen en afvallen.

De vijg en de godsdiensten

Ook in religie en geschiedenis speelt de vijgenboom een rol. De Hindoes vereren hem als wereldboom. De Banyan (*Ficus benghalensis*) is de nationale boom van India. Volgens het Oude Testament hielden Adam en Eva met een vijgenblad hun zedigheid in stand en Boeddha kwam tot verlichting in de schaduw van de *Ficus religiosa*.

Kerkhof in gevaar

Jos Verhoeff

De ecologische waarde van oude kerkhoven wordt vaak onderschat. Toch zijn het plaatsen waar mensen niet alleen komen om hun overleden diebaren te bezoeken. Er is vaak veel oude natuur op aanwezig en zeker als het verbonden is met omliggende groene zones is het onverstandig het weg te halen. Toch dreigt dit te gebeuren met de oude RK begraafplaats aan de Dijkweg in Naaldwijk, gemeente Westland.

De gemeente Westland zegt zelf "De begraafplaats is een beeldbepalende groenvoorziening in de directe omgeving."

Het idee is dat de begraafplaats moet worden geruimd en er woningen worden gebouwd. Natuurlijk Delfland, een organisatie waarin de AVN is vertegenwoordigd, heeft in samenwerking met andere lokale natuurorganisaties en Platform Natuur-Westland een bezwaar ingediend. Ook is een petitie op 2 november aangeboden aan wethouder Piet Vreugdenhil.

Ecologische waarde van het kerkhof

Doordat het kerkhof een stabiele groene oase is, laat ecologisch onderzoek zien dat er relatief veel dieren, vooral vogels, voorkomen, zoals: merel, zanglijster, roodborst, winterkoning, heg-

genmus, groenling, vink, putter, drie soorten mezen en de houtsnip. Het is een rustplaats voor diverse wintergasten waaronder de sperwer. Ook de slechtvalk is er soms te zien.

Een deel van de bomen op het kerkhof heeft een respectabele leeftijd, de voormalige haag is vergroeid, maar kan met eenvoudige middelen weer opgeknapt worden.

Foto: Aad van Uffelen

Ook komen er zeldzame mossoorten voor waarvan één op de rode lijst staat: Kaal leermos (*Peltigera hymenina*). Vreemd is dat het een mossoort is die normaal alleen in de duinen groeit. Hoe dat gekomen is, is niet zeker. In 1828 werden de duinen nog volop afgegraven. Vermoed wordt dat destijds het kerkhof is opgehoogd met duinzand dat met schuiten is aangevoerd naar de haven en vandaar met karren of kruiwagens naar het kerk-

hof is gereden, dat is maar een paar honderd meter.

Als er inderdaad een flatgebouw op die plek zou komen is dat in een toch al versteende gemeente als Westland een kleine ramp. Laten we hopen dat het zover niet komt.

Goudhaantje
Foto: Annemiek Koopmans

De Etna Brem: Vervolg

Bas Steenks

In Haagwinde 2 van dit jaar stond al een artikel over de Etna-brem. Het betreft een boomvormige brem die afkomstig is uit Italië en met name voorkomt op de Etna.

Op verschillende plaatsen in Den Haag bleken deze boompjes ook te staan, maar het bijzondere was, dat de soort niet bekend was bij de groenbeheerders en niemand kon de naam vertellen, totdat een artikel verscheen in het AD-Haagse Courant.

Hierin stond het verhaal van de voormalige directeur van de Gemeentelijke Plantsoenendienst, Simon Doorenbos, die kort na de Tweede Wereldoorlog op een dienstreis deze bomen uit Italië heeft geïmporteerd naar Nederland. In dit artikel vertelde een voormalig opzichter van de Gemeentelijke Plantsoenendienst, Willem Hüner, zijn verhaal en wist te vermelden dat het de *Genista aethnensis* betreft. Een aantal van deze bomen is destijds aangeplant op verschil-

lende locaties in Den Haag, maar er was nooit een precieze lijst met standplaatsen gemaakt.

Nieuwe plantplaatsen

Ruim tien jaar geleden werden de eerste exemplaren aangetroffen. Op dat moment waren er drie locaties bekend waar deze Etna-brem nog te vinden is, maar het is niet uit te sluiten, dat elders in Den Haag nog meer exemplaren van deze brem aangetroffen kunnen worden.

Eind juni ontving de AVN een mailbericht van een lid, dat naar aanleiding van het brem-artikel ontdekte, dat er mogelijk nog enkele exemplaren staan in de Lobelialaan.

Een schouw ter plaatste maakte duidelijk dat dit inderdaad de Etna-brem betreft. Er staan hier twee exemplaren. Mogelijk krijgen we nog meer meldingen van dit fraaie boompje.

Bloemetjes en bijtjes op de tram- en bus-haltes in Den Haag

Caroline Boonstra en Adri Remeus

Zoals we allemaal weten staat de biodiversiteit zwaar onder druk. Vooral in een stedelijke omgeving kan een goede bijdrage geleverd worden aan herstel hiervan. Vaak hoeft dit niet zo ingrijpend te zijn, als het maar iets is dat door velen wordt gedragen.

In 2019 verscheen in de pers een bericht dat de gemeente Utrecht al haar bushokjes had ‘vergroend’. Dit bericht zorgde ervoor dat de Islam Democraten en Groen Links openlijk meedeelden dat zij dit wel zagen zitten in de Den Haag, maar meer hoorden wij niet.

Dat stimuleerde ons om een initiatiefvoorstel te lanceren om de Haagse haltes te vergroenen.

Doel

Vergroening is niet alleen voor de sier! Naast het hiervoor genoemde herstel van de biodiversiteit zijn er nog talloze voordelen te noemen van vergroening. Je kunt dan denken aan bijvoorbeeld een beter stadsklimaat. Ook dragen groene daken bij aan de wateropvang: tot wel twintig liter per vierkante meter. Ook kunnen dit soort stepping stones een belangrijke rol spelen bij de verspreiding van (vliegende) insecten.

Dit soort groen vermindert fijnstof met ongeveer 150 microgram per vierkante meter oppervlak, het levert verkoeling en is een voedselbron voor onder anderen bijen, hommels en vlinders. Het verbetert de leefomgeving voor foeragerende en broedende vogels. Honden en mensen kunnen er immers niet bij komen. Maar ongetwijfeld zijn er nog meer voordelen.

Vooral voor insecten is het belangrijk. Deze hebben een groot herstelvermogen. Wanneer ze in aantal toenemen kunnen bijvoorbeeld vogels daarop "meeliften" omdat hun voedselvoorraad toeneemt.

Een uitdaging!

Een project als dit moet je aan de ene kant groot willen aanpakken, maar aan de andere kant biedt een beperkte start een betere kans op succes. Daarom was ons vertrekpunt alle abri's in het parkeervergunninggebied Centrum.

We hebben vanaf het begin zoveel mogelijk partijen bij het project betrokken, waaronder de Gemeente Den Haag, de HTM als beheerder/eigenaar van de abri's, Dunea en het Hoogheemraadschap Delfland.

In december 2019 is ons project in het Stedelijk Groen Overleg aan ambtenaren van de gemeente Den Haag gepresenteerd. Het werd daar goed ontvangen, maar om het verder te verwezenlijken moesten wij ook de andere partijen om de tafel krijgen.

Dat heeft helaas door de eerste Corona-golf een flinke tijd stil gelegen. Toen de eerste versoepelingen van de Covid-19-maatregelen een feit werden, hebben we onze acties weer opgestart.

Helemaal stilgevallen was overigens alleen het overleg.

De zonnepanelen op deze abri lijken nog niet te zijn aangesloten

Intern heeft de gemeente het project opgepakt en verder doorontwikkeld. Wethouder Van Tongeren heeft deze zomer ontwerpen laten maken en er zijn inmiddels twee proefopstellingen gerealiseerd.

Er is één abri met een groen dak en één met zonnepanelen. Het Hoogheemraadschap en de HTM doen mee met dit project.

Het wordt begeleid door een Belgisch bedrijf. Dit heeft de haltes in Utrecht ook gerealiseerd. Ook daarbij heeft Corona voor vertraging gezorgd. Uiteindelijk zijn de abri's zonder mededeling en zonder officieel openingsmoment neergezet. Ongetwijfeld eveneens vanwege Corona. Het bedrijf heeft,

kennelijk om ongewenste toeloop te vermijden, zonder nadere aankondiging in de nacht een tweetal hokjes vervangen: één met sedum en één met zonnepanelen. Ze zijn geplaatst bij het stadhuis, om precies te zijn bij de Kalvermarkt..

Ze zien er mooi uit, maar of de zonnepanelen momenteel hun doel bereiken, is voor ons nog een vraag. Zo te zien is de stroomaftap van de zonnepanelen nog niet geregeld. Ongetwijfeld wordt dit nog opgepakt. Binnenkort gaat de AVN met de verantwoordelijke ambtenaar praten over de verdere uitrol van de groene abri's en onze verdere inbreng.

Ondanks de Corona-communicatiestoornissen is het een succes te noemen dat er al twee zijn gekomen!

Landelijke campagne Deltaplan Biodiversiteitsherstel

Deltaplan Biodiversiteitsherstel

Frederike Bloemers

Het Deltaplan Biodiversiteitsherstel is een stichting met een breed maatschappelijk doel en een unieke aanpak voor natuurherstel in Nederland. Voorzitter van deze in 2018 opgerichte stichting is prof. dr. Louise Vet, biologe en hoogleraar ecologie aan de WUR. Er is een projectbureau en er zijn werkgroepen. De deelnemende kennisinstututen, landbouwvertegenwoordigers, bedrijven, natuur- en milieuorganisaties en een bank streven door samenwerking en wederzijdse stimulans naar een rijkere natuur.

De AVN is supporter van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel

Biodiversiteit en natuur zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Sinds de organisatie van een mini-symposium over Biodiversiteit een aantal jaren geleden staat het daarom hoog op de agenda van de AVN. Het begrip is ook van toepassing op stadsnatuur.

Ook al zijn we een relatief kleine natuurbeschermingsorganisatie, deelname aan een project als dit geeft ons de mogelijkheid om met andere aangesloten organisaties contact op te nemen en inspiratie op te doen. En anderen weten ons beter te vinden. De AVN is immers uniek als organisatie voor de bescherming van de natuur in en om een grote stad.

De stichting Deltaplan vraagt aan de supporters om jaarlijks een overzicht op te sturen van de behaalde resultaten op het gebied van biodiversiteit. Dit heeft als doel een bijdrage aan de landelijke inventarisatie te leveren. Ook al monitoren wij als AVN niet systematisch wat de daadwerkelijke resultaten voor de biodiversiteit van onze activiteiten zijn, deze regelmatige rapportage is voor het Deltaplan belangrijk.

De AVN zet zich in voor biodiversiteit

Het grootste deel van onze inzet komt ten goede aan de diversiteit en rijkdom van soorten. Denk maar aan de broedvogelmonitoring bij sportpark Cartouche in Leidschen-

dam-Voorburg, inzet voor het behoud van en nieuwe aanplant van bomen, zorg voor onderbegroeiing in de Nieuwe Scheveningse Bosjes, het tegengaan van de aanleg van een fietspad en wandelpaden in de Ruygenhoek in Meijendel, de verbetering van de begroeiing van het Buytenpark in Zoetermeer, het proberen tegen te houden van de toename van stikstofuitstoot door verkeer bij Solleveld en Wapendal.

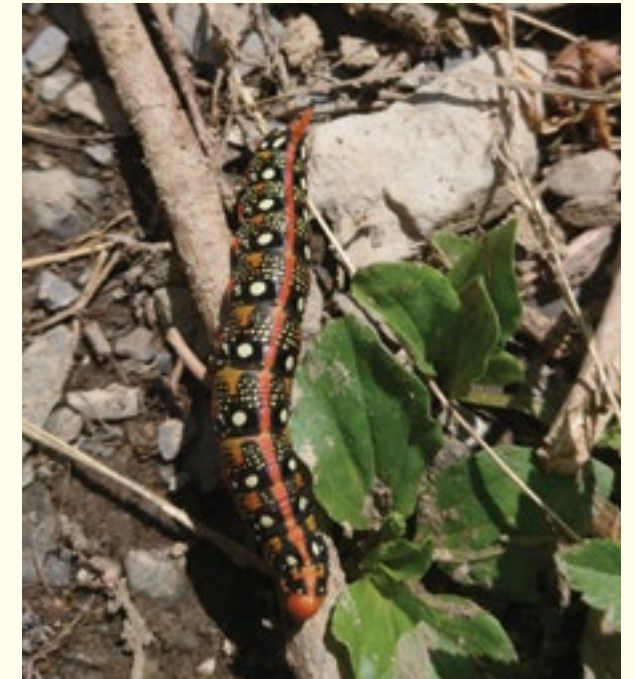
Campagne "Maak grijs groener"

In een grote stad als Den Haag is er, naast de drie Natura 2000-gebieden, de ca. 940 ha grote parken, de vele groene landgoederen, de lanen en recreatiegebieden uiteraard ook veel grijs. Met grijs wordt natuurlijk de bebouwing en bestrating bedoeld.

De slogan "maak grijs groener" is door het Deltaplan Biodiversiteitsherstel gekozen voor een landelijke campagne, begonnen op 13 oktober 2020.

De stichting wil de daarmee de bekendheid van het begrip biodiversiteit vergroten en mensen tot eigen actie aanzetten. Te beginnen met de tuin of op het balkon, een bloemenlint in de straat, etcetera.

Meer informatie over het Deltaplan Biodiversiteitsherstel en de campagne kunt u vinden op maakgrijsgroener.nl

1

2

4

3

- 1) Vleeskleurige orchis
- 2) Winterpostelein
- 3) Koninginnepage
- 4) Waterrietzanger

Den Haag heeft veel, vaak beeldbepalende, bomen

Waar gaat het om, wat zijn stadsbomen?

Vroeger hadden we het over straatbomen, maar bomen staan niet alleen langs straten. Met vrijstaande bomen in ander groen erbij, van bermen tot parken, gaat het om een totaal van 120.000 stadsbomen. Al deze bomen hebben een "paspoort", met soort, leeftijd, enz. U kunt ze opzoeken in de Haagse bomen app (zie www.denhaag.nl/bomen).

Daarnaast staan er nog naar schatting 600.000 andere bomen in Den Haag. Die worden geen stadsbomen genoemd omdat ze in groepen staan, als bosschage of bos. Of omdat ze niet in eigendom of beheer bij de gemeente zijn. In totaal meer dan één boom per inwoner!

Waar zijn stadsbomen goed voor?

In het kort: voor de leefbaarheid. Of meer modern uitgedrukt: voor hun ecosysteem diensten, zoals afvang van CO₂, water en fijnstof, verkoeling en veel meer.

Wetenschappelijk onderzoek toont veelvuldig aan dat onze gezondheid baat heeft bij groen. Eigenlijk hoeft je aan bewoners van deze stad niet te bewijzen dat bomen in de woonomgeving ergens goed voor zijn. Het is wel duidelijk dat Hagenaars en Hagenezen hun bomen waarderen: ze willen ze niet missen! Als ze moeten worden omgehakt voor projecten ontstaat er steevast protest.

De bomennota

De gemeente wil met deze nota twee doelen bereiken: een toekomstbestendig bomennetwerk en meer kroonoppervlak in 2030.

De zogenaamde "Stedelijke Groene Hoofdstructuur" (SGH) bestaat uit groengebieden (parken en bossen), ecologische verbindingzones en belangrijke bomenrijen. Deze bomenrijen samen worden in de nota de hoofdboomstructuur genoemd. Het gaat om lange groene lijnen, haaks op en evenwijdig aan de kust, die bijdragen aan verbindingen voor de natuur. Die zijn belangrijk voor bijvoorbeeld vleermuizen, die zich erop oriënteren. Er worden met de nota ook een aantal nieuwe boomstructuren toegevoegd aan de hoofdboom-

structuur. Daarnaast is er ruimte voor nieuwe structuren. Wie suggesties heeft waar deze ontbreken kan dit melden aan info@avn.nl.

De toekomstbestendigheid wordt verbeterd door het bij elkaar planten van verschillende geslachten, soorten en cultivars van bomen. Dat maakt verspreiding van ziektes van een boomsoort een stuk lastiger. Het is ook beter voor de biodiversiteit. Groene middenbermen zijn overigens een betere plek voor bomen dan in een stoep.

Meer kroonoppervlak in 2030

In de nota staan een aantal goede voornemens, zoals kiezen voor kwaliteit, niet kwantiteit. Bomen zullen zoveel mogelijk worden geplant op toekomstbestendige groeiplaatsen. Bestaande groeiplaatsen zullen worden verbeterd. Verder zullen bomen goed beschermd moeten worden bij het vervangen van kabels en leidingen, evenementen, constructiewerken, enzovoorts.

Bomen zullen ook verplant worden, als dat mogelijk is. Bomen in bakken worden alleen nog maar gebruikt "als laatste redmiddel". Er wordt onderzoek gedaan naar optimale groeiplaatsen voor bomen op daken en overkluizingen. Dat is belangrijk voor wijken als de Binckhorst, waar weinig ruimte is voor groen als je niet "natuurinclusief" bouwt.

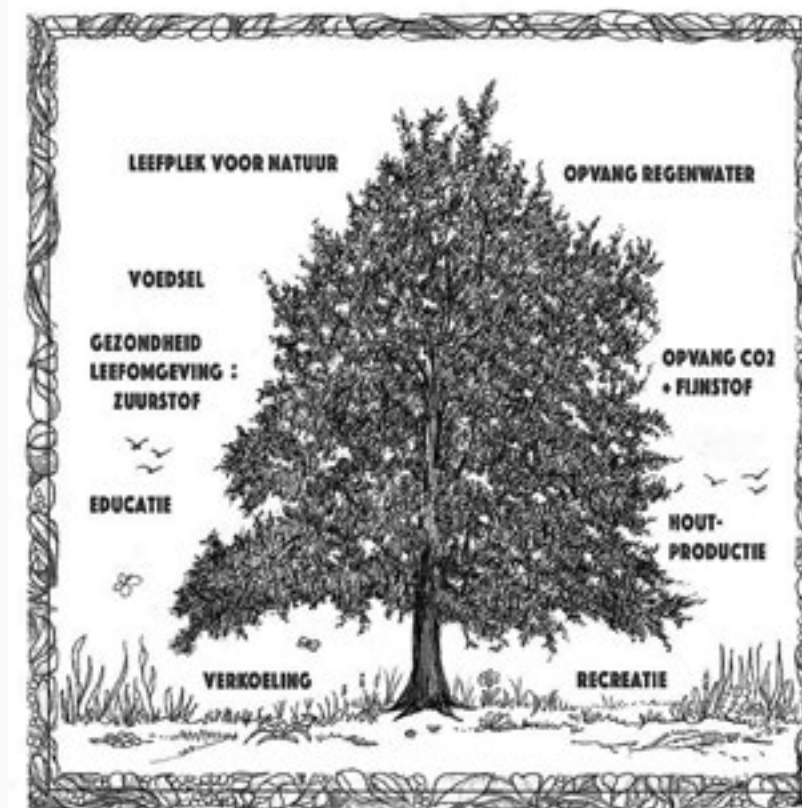
Verder zullen actief bomen uitgedeeld worden aan bewoners en scholen.

Bomen bij projecten

Er zijn altijd veel projecten in de stad, zoals bouw, vervanging van riool, wegen, trambanen of kades. Al deze projecten worden kritisch gevolgd door bewoners en groene organisaties op hun effecten op bomen. Is kap echt nodig, kunnen bomen niet vaker worden verplant? Uitgangspunt in de nota is: zorgvuldig omgaan met bestaande bomen en kansen worden benutten voor aanplant van nieuwe bomen, ontsteden, groeiplaats verbeteren. De gemeente maakt een 'Routeboek bomen in projecten'. De gemeente gaat andere vormen van inspraak onderzoeken ("beginspraak") en de inzet van "Stadsbomenadviseurs". De AVN hoopt dat het niet bij onderzoek blijft.

Tot slot

Het zijn veel mooie voornemens in de nota. Helaas is het huidige budget voor beheer volgens de nota, gebaseerd op het rapport "Beheren op Niveau 2014" slechts 78% van het bedrag dat nodig is voor de gevraagde kwaliteit. Dus zal de AVN aandringen bij de gemeenteraad op voldoende financiën om dit goede beleid ook naar behoren te kunnen uitvoeren!

Infographic: Jaap Lemstra

Nota Stadsbomen in de maak voor bomenstad Den Haag

Caroline de Jong-Boon

Eens in de 10 jaar wordt het natuurbeleid van Den Haag vernieuwd: de Nota Stadsnatuur is af en wordt in de gemeenteraad besproken. Aan de Nota Stadsbomen wordt nog gewerkt. Het is een concept met veel goede punten. Den Haag is niet voor niets een bomenstad! Al sinds 1536, toen Karel de Vijfde vier rijen lindes liet planten op het Lange Voorhout en de Lange Vijverberg.

Eureka! Zeer zeldzame Kleine Kop-op-schotel gevonden in onze duinen

Merijn van Grieken. Foto's Eric Wisse

Wel eens van de Kleine kop-op-schotel gehoord? Het is een uiterst zeldzame, bedreigde paddenstoel die heel erg moeilijk is om te vinden. Dat gebeurt bijna nooit. Natuurliefebber Eric Wisse sprong daarom een gat in de lucht toen hij er een vond. Hij spotte de Kleine kop-op-schotel in onze eigen duinen, in het Westduinpark.

De Kleine kop-op-schotel is een bolletje met een opening en ligt op een omhulsel, het schoteltje. "Toen ik 'm zag, had ik meteen het vermoeden dat dit de Kleine kop-op-schotel was. Ik kreeg de bevestiging na onderzoek van expert Leo Jalink. Wat een trofee! Hij is zo ontzettend zeldzaam!", zegt Eric Wisse, vrijwilliger van de Werkgroep Ecologisch Beheer Westduinpark.

Bijzondere eisen

Als je naar de verspreidingskaart kijkt van deze soort zie je een paar rode stippen in Meijndel en - als de kaart is bijgewerkt - een stip in het Westduinpark. De rest van Neder-

land is leeg.

De zwam stelt bijzondere eisen aan zijn leefomgeving en komt vooral voor op grijs duin, een zeldzame en beschermde biotoop in het Westduinpark. Grijs duin kan zich ontwikkelen wanneer kalkrijk zand door mossen en kleine planten wordt vastgelegd.

"Ik vond de zwam tussen de duinsterretjes, een mossoort. Hij stond op een kruidenrijk duingrasland, waar konijnen zorgen voor variatie. In de zanderige, kale delen van het Westduinpark zul je 'm niet zien. Daar kan het nog wel vijftig jaar duren voordat je 'm daar waarneemt", legt Eric uit.

Omdraaien

Het paddenstoeltje begint als een donker zanderig korstje aan de bovenkant en draait zich op een gegeven moment om, dankzij wandelaars, langshuppende konijnen of andere dieren. Eenmaal omgedraaid barst het bolletje open waardoor de sporen naar buiten komen.

Kwetsbaar

Eric nam al meer dan 1000 soorten waar in het Westduinpark. Deze zijn ingevoerd op waarneming.nl.

"Dat er zoveel soorten gevonden worden geeft aan hoe waardevol en kwetsbaar het duingebied is. Er is veel flora en fauna. Hoe meer soorten,

hoe groter de biodiversiteit en hoe meer onze bescherming nodig is." Den Haag staat op de 11e plaats in de lijst van biodiversiteit per gemeente.

Meer lezen over onze stadsnatuur? Kijk ook eens op hethaagsegroen.nl

Hond en Zeehond

Tim den Outer. Foto's Eric Wisse

Havenstrandjes

In de haven van Scheveningen liggen een paar gezellige, kleine strandjes. Bij beide Havenhoofden één en ook één bij de Hellingweg. Onverwacht leuke natuurwaarnemingen kun je hier doen. Er groeien zeldzame planten (Zeevenkel, Blauwe Bremraap, Zeewolfsmelk) en bijzondere vogels zoeken hier voedsel (Zwarte Roodstaart, Sneeuwgorst, Strandleeuwerik). Maar het leukste is misschien wel dat hier regelmatig zeehonden komen uitrusten. Meestal zijn het Gewone Zeehonden. In het Engels - heel toepasselijk- Harbour Seal (Havenzeehond).

Rust?

Veel rust krijgen de planten en dieren niet op de strandjes. Mensen komen er gezellig de hond uitlaten, zwemmen of de uitvarende boten bekijken. Eén strandje is onlangs ook voor zeilsport

heringericht. Heel begrijpelijk en ook leuk natuurlijk, maar voor de natuur en de natuurgenieters minder. Uitgeputte of hongerige vogels en zeehonden worden terug naar zee gejaagd. Het kan zelfs nog erger: Onlangs werd een zeehond doodgebeten door een hond.

Honden of Zeehondenstrandjes?

Natuur, honden en zeehonden, het gaat helaas slecht samen. Daarom zou het mooi zijn als minimaal één van de strandjes bestemd kon worden als echt natuur en natuurbelevings-strandje. Wat de AVN en de Stichting Duinbehoud betreft is het strandje bij het Noordelijk Havenhoofd het meest geschikt voor natuur. Hier wonen geen mensen en er zijn goede mogelijkheden om vanaf bankjes te genieten van zeehonden en andere natuur en er staan al zeldzame planten. Bij de Hellingweg zou een klein stukje bij het nieuwe hotel als rustplek kunnen worden ingericht met een leuk wandelpad er langs. Misschien ook met een IJsvogelwand, deze vogels zitten hier regelmatig. Het strandje bij het Zuidelijk Havenhoofd zou dan mensen- (en honden)strand kunnen blijven. De slimme zeehonden en andere dieren hebben snel door welke plekken veilig voor ze zijn.

Te veel gevraagd?

Natuurlijk zijn er meer belangen dan alleen natuur. Maar Den Haag heeft ongeveer 10 kilometer openbaar toegankelijk strand. Het moet toch mogelijk zijn hiervan enkele tientallen meters voor natuur en natuurbeleving te reserveren?

Vogelverhalen: de zwartkraagspreeuw

Adri Remeus / Dick Ooms

Kent u de TV serie Baardmannetjes? Die ging niet over die leuke rietvogeltjes die je zo weinig ziet, maar over de belevenissen van twee archetypische vogelaars, oudere mannen met ringbaardjes dus. De cabaretier Hans, een beginnend vogelaar, zwerft samen met topvogelaar Nico langs allerlei bijzondere vogelgebieden in Nederland en leert er steeds wat bij. Dit stukje is bedoeld als het eerste van een serie vogelverhalen met net zo'n opzet. Een beginnend of 'gemiddelde' vogelaar vertelt iets wat hij of zij heeft meegemaakt, zoals een moeilijk te identificeren soort, grappig of raar vogelgedrag, iets zeldzaams wat toch heel gewoon bleek te zijn, een onopgelost raadsel ... Vervolgens wordt dat verhaal door onze topvogelaar Adri Remeus onder de loep genomen, en van deskundig commentaar voorzien. Deze keer geeft 'gemiddeld vogelaar' Dick Ooms de aftrap. Schrijft u de volgende bijdrage? Dan levert Adri weer commentaar.

"Een goede klimvriendin was door een operatie een tijdje aan een rolstoel gekluisterd. Als we met een groepje in de Ardennen gaan klimmen heeft er niemand oog voor vogels en ben ik altijd de enige die, tussen het klimmen door, een voorbij flitsende ijsvogel of sperwer heeft gezien. Maar nu zij tijdelijk voornamelijk thuis zit of zich langzaam over fietspaden door de polder beweegt, krijgt ze oog voor de rijke vogelstand in het veenweidegebied en de vogels in haar achtertuin. Omdat ik onder de klimmers geld als een vogel-expert - immers, in het land der blinden ... - vuurt ze regelmatig vogelvragen op me af. Meestal gaat het om bekende soorten en kan ik snel uitsluitel geven. Maar onlangs stelde ze me voor een raadsel. Ze beweerde stellig dat ze in haar achtertuin een Zwartkraagspreeuw had gezien. Haar dochter had de vogel via internet geïdentificeerd. Ik had er nog nooit van gehoord, maar gekke vogels in je achtertuin zijn in principe natuurlijk niet onmogelijk. Hier in Zoetermeer had iemand afgelopen jaar een beflijster in de tuin, toch ook best bijzonder. In mijn ANWB Vogelgids van Europa, zesde druk, staat de Zwartkraagspreeuw zelfs niet onder de 'extreme dwaalgasten', maar die lijst is bijgewerkt tot 2010. Ook op waarneming.nl was de vogel niet door anderen in Nederland gezien.

Dan nog maar eens goed naar de onduidelijke foto gekeken. Gedeeltelijk erg spreekwachtig met spikkels, maar met een hele gekke witte kop. Een kruising, een hybride? Ik ken natuurlijk jonge spreeuwen, die er heel anders uitzien dan hun ouders, meer egaal lichtbruin. Daar leek deze vogel helemaal niet op. De Zwartkraagspreeuw die ik

op internet vond, een soort uit Azië, was het zeker ook niet. Raadsels ... Na wat opgewonden mailtjes over en weer vond mijn vriendin op internet zelf de oplossing: foto's van jonge spreeuwen die in hun eerste najaar, op weg naar hun eerste volwassen uiterlijk, er kennelijk even heel raar uitzien... Jammer dat mijn doorgaans zo betrouwbare Vogelgids me deze keer in de steek liet. Was dit nou een heel afwijkende puberspreeuw, of is er zo'n grote variatie dat het voor de Vogelgids tekenaar onbegonnen werk is? En nog een tegenvaller: ik

vertel echte beginners altijd dat de tekeningen in een goede vogelgids betrouwbaarder zijn dan foto's op het internet. Die foto's zijn immers een momentopname, terwijl de tekening alle kenmerken heel duidelijk weer geeft. Dat verhaal kan ik vanaf nu dus minder goed overeind houden tegenover mijn vriendin ..." **Dick Ooms**

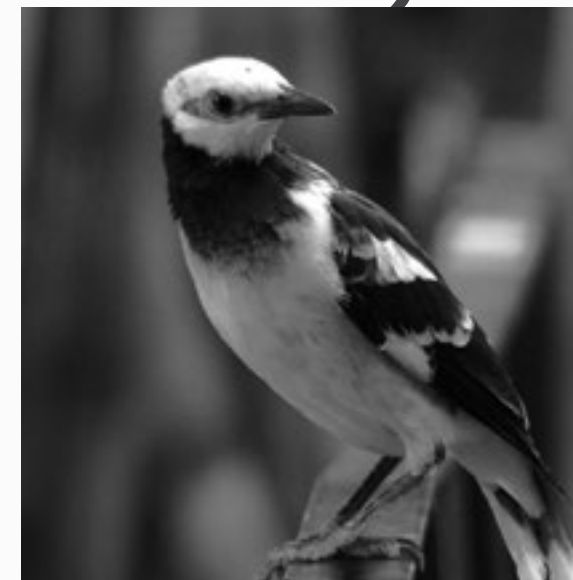
Zwartkraagspreeuw. Ik moest terugdenken aan mijn reis in Thailand waar je over deze vogelsoort struikelt. Die zwarte kraag is een belangrijk kenmerk; het komt zelfs voor in de wetenschappelijke naam (*Gracupia nigricollis*): 'nigri' is zwart en 'collis' staat voor kraag. Een vogelsoort uit Zuid-Oost Azië zal niet als dwaalgast in Europa verschijnen, maar vogels uit Siberië wel. Een bekende soort als de tjiftjaf, laat in de herfst in uw tuin, zou zomaar daar vandaan kunnen komen.

Terug naar de als spreeuw ontmaskerde "zwartkraagspreeuw". Aangetoond is dat een tweede blik altijd verstandig is. Vogels kunnen immers diverse verenkleed laten zien in hun ontwikkeling: van 'juveniel' (de eerste maanden na het verlaten van het nest) via 'eerste winterkleed' naar volwassen verenpak (waarbij mannetjes en vrouwtjes kunnen verschillen qua uiterlijk). Daar komt bij dat die rui-stadia een geleidelijk proces zijn; we hebben dus ook te maken met overgangsfasen. Bij kleine vogels als de spreeuw duurt zo'n proces een klein jaar, maar bij een grote zilvermeeuw liefst vier jaar. Die overgangsfases zijn meestal niet in vogelboeken terug te vinden. Ook (gedeeltelijk) albinisme en melanisme (overwegend zwart gekleurd) kunnen een soort lastig herkenbaar maken.

Individuele afwijkingen kunnen bij elke vogelsoort voorkomen. Ziet u een vogel die u bekend voorkomt, maar toch ook weer niet, dan biedt een bezoek aan waarneming.nl wellicht uitkomst. De kans is namelijk groot dat een ander de puzzel al heeft opgelost. Probeer altijd een foto te maken.

Foto links: Vreemde vogel in de tuin

Zwartkraagspreeuw
Foto: Charles Lam, via
Wikimedia Commons

Jonge spreeuw
Foto: Ingrid Taylar, via
Wikimedia Commons

AVN Jubileum Kunsttentoonstelling

September 2021

Reza Shalileh
Herfst in het Haagse Bos

Dit mooie schilderij van herfst in het Haagse Bos door Reza Shalileh is een van de kunstwerken die we ontvingen voor de jubileumtentoonstelling van de AVN. Deze tentoonstelling wordt gehouden in de zalen van de Haagse Kunstkring van 1 t/m 26 september 2021. U bent allen welkom op Denneweg 64!

We hebben inmiddels in totaal 99 aanmeldingen. We zijn verheugd over zoveel enthousiasme om te vieren wat we aan mooie natuur in Den Haag en omgeving hebben, na 95 jaar inzet van de AVN!

De Haagse Kunstkring is 's middags open van woensdag tot en met zondag.

Het groen in Den Haag na de oorlog

Caroline de Jong-Boon

Kaalslag bij de Scheveningseweg en de Bosjes.
Uit AVN publicatie 'Den Haag 1945'.

De kleindochter van één van de oprichters van de AVN, Dr. Abraham Schierbeek, stuurde ons onlangs een artikel van haar grootvader over de situatie 75 jaar geleden. Het ergst blijft natuurlijk het menselijk leed, de dood van zovelen, de honger, de willekeur en de wreedheid die met oorlog en bezetting samenhang. Ook ná de oorlog werden de bewoners van Den Haag daar nog lange tijd aan herinnerd door de enorme aanslag op het groen.

Hoe zag Den Haag er 75 jaar geleden uit?

188 hectare van 622 in totaal aan bossen en parken waren verwoest, 53,5 ha van de 143 ha plantsoen. Zo'n 50.000 bomen waren gerooid. Dat kwam niet alleen door de aanleg van tankgracht en bunkers door de bezetter, maar ook door burgers die hout nodig hadden om te stoken en te koken. Zoals Schierbeek het beschrijft, het Haagse Bos was voor een groot gedeelte kaalgeslagen voor de tankgracht, van de Scheveningse Bosjes was zo weinig over dat je vanaf de

Scheveningseweg het KLM gebouw kon zien. De Bosjes van Pex en een deel van de Bosjes van Poot waren verdwenen, Meer en Bos had zwaar geleden. In het Westduinpark waren vele valleien opgevuld met zand uit de Scheveningse haven.

Andere groengebieden hadden grote schade opgelopen door mislukte lanceringen van de V1 en V2 raketten. Duitse soldaten roeiden de reigerkolonie in het afgesloten deel van Zorgvliet totaal uit. Wel had Schierbeek persoonlijk weten te voorkomen dat het Zuiderpark omgevormd werd tot een dierentuin.

Na de oorlog aan de slag

De toenmalige directeur van de plantsoendienst Doorenbos, die in de oorlog was ontslagen omdat hij geweigerd had zijn plantsoenen te vernielen, werd op 7 mei 1945 weer in zijn ambt hersteld. Hij had al plannen klaar liggen. De AVN startte een "Fonds van groen en bloemen" voor de aanplant. Bewoners die in de oorlog grote bomen hadden omgehakt werden aangemoedigd om een flinke bijdrage te storten.

De bunkers die overal duinen, strand, bossen en plantsoenen ontsierden konden vaak niet worden verwijderd en werden met "ontzaglijke kosten" gemaskeerd. Schierbeek zou verbaasd zijn te horen dat er nu bunkers zijn uitgegraven. Maar verder zou hij heel tevreden zijn geweest over de resultaten van het werk na de oorlog: de stad is prachtig groen en er staan weer flinke bomen.

Actualiteiten portefeuillehouders

Pilot met strandhuisjes dreigt te worden voortgezet

Ze worden de strandhuisjes bij Kijkduin genoemd. Dat is natuurlijk niet waar ze staan. De huisjes zijn juist zo ver mogelijk van de badplaats af geplaatst, bijna op de grens met de gemeente Westland, waar de Zandmotor ligt.

Dat is gedaan vanwege de "natuurbeleving" die de projectontwikkelaars willen bieden. Dat daar al een andere pilot bezig is wordt daarbij over het hoofd gezien. De Zandmotor is er met veel belastinggeld neergelegd als proef om zowel de

hoogte als de natuurwaarden van het achterliggende land, de duinen, te versterken met inwaaiend zand. Natura-2000 gebied Solleveld-Kapittelduinen is een waardevol natuurgebied, maar ook belangrijk als kustverdediging. De duinen moeten immers meegroeien met de zeespiegelstijging.

De Zandmotor dient er dus voor te zorgen dat er zand met de wind mee de duinen in wordt gevoerd. De strandhuisjes staan daarbij in de weg. In de duinvoet is onlangs nog gegraven omdat daar de leidingen voor de strandhuisjes liggen en ieder jaar wordt het terrein waar de huisjes moeten komen op hoogte gebracht.

Iedereen kan zien dat twee pilots met tegenstelde werking elkaar mogelijk in de weg kunnen zitten. De simpele bewering dat dat niet zo is, is onvoldoende.

Helaas heeft de gemeente de belofte, afgedwongen door de gemeenteraad, van een "gedegen evaluatie" afgedaan met een enquête onder belanghebbenden. Daar zaten op aandringen van de AVN veel natuurclubs bij, maar nog meer ondernemers. Dat is geen gedegen evaluatie te noemen. Nergens zijn de tegengestelde effecten van Zandmotor en strandhuisjes onderzocht of de effecten van de huisjes op het natuurgebied.

Inmiddels is de wettelijke situatie ter hoogte van het gebied sterk gewijzigd: de provincie heeft het strand aangegeven als Natuur Netwerk Nederland en de gemeente Den Haag heeft het kustpact ondertekend waarin ze belooft geen nieuwe bebouwing toe te laten op het strand. Indertijd haalde het project met 40 huisjes maar nèt de stikstof norm. Met de uitspraak van de Raad van State over de zogenaamde PAS regeling zouden de huisjes ook vanuit oogpunt van stikstof niet gerealiseerd kunnen worden.

Helaas is de politiek nu vrijwel uitgepraat, er zijn vergunningen afgegeven. Samen met de Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland, Natuurmonumenten, Stichting Duinbehoud, KNNV en het Zuid-Hollands Landschap overweegt de AVN nieuwe stappen.

Verbetering paden Westduinpark

De gemeente start deze herfst met het verbeteren van de wandelpaden in het Westduinpark en de Bosjes van Poot.

In het deel "de Plak" worden enkele asfaltpaden opgeheven en een aantal plantsoorten verwijderd die niet in het duinlandschap thuishoren. Het wandelpad van het Fuutpad wordt verhard. Helaas wordt daar asfalt voor gebruikt. Hiermee wordt strandslag 9 en daarmee strandtent De Kwartel beter toegankelijk voor onder anderen rolstoelgebruikers.

In de Bosjes van Poot start de gemeente met kleinschalige aanpak van de wandelpaden en natuurherstel. De wandelpaden in het laaggelegen deel van dit duingebied aan de Laan van Poot worden hersteld. Helaas is er nog geen budget voor het aanpakken van de paden in de Natte Pan

Meer info op denhaag.nl/nl/in-de-stad/nieuws/westduinpark-aanpakken-zandpaden-en-hekken.htm

Binckhorst revisited

In de Binckhorst komen er 5000 nieuwe woningen bij. Het is een pilot voor de nieuwe omgevingswet. Daarom heeft de gemeenteraad besloten de ontwikkelingen nauwlettend te volgen. De Raadscommissie besprak het in november, met de wethouder. Raadsleden uitten hun zorgen over voorzieningen, zoals scholen en groen. Scholen komen er niet vanzelf, beaamde de wethouder. De gemeente moet de regie houden. Wat betreft groen zijn er recent plannen vastgesteld: er komt natuurinclusief bouwen en een Waterfrontpark langs de Trekvlies.

Zowel het plan voor de buitenruimte als de visie voor het park zien er goed uit. Maar de openbare ruimte is beperkt en de bebouwingsdichtheid hoog. Daarom zal elke plek meerdere doelen moeten dienen. In het park mag niet meer dan 40% worden bebouwd. Maar wordt de resterende 60% groen of infrastructuur?

Diverse raadsleden maakten zich ook zorgen over de participatie. Daar wordt wel aandacht aan besteed. Recent heeft de gemeente bijvoorbeeld ideeën opgehaald voor het Junopark. Opvallend was dat 'meer groen' het hoogst scoorde. Ook voor de Maanweg is er een participatietraject geweest. Echte participatie lijkt wel lastig want de nieuwe bewoners zijn er nog niet allemaal.

Wie er wel al zijn, zijn de bewoners van het Junoblok, een omgebouwd kantoorpand bij de Trekvlies. Twee jaar geleden werd tot hun schrik de ruimte om hun gebouw helemaal betegeld. Nu is er gelukkig in overleg een raadsvoorstel voor gemaakt met bomen, struiken en groen. Helaas vervalt wel de geplande 'klimaattuin/wadi' vanwege bodemvervuiling. En de ene boom die er stond wordt gekapt voor een weg.

Komt er dan weinig terecht van het fraai ogende park langs het water en ander groen? Gelukkig is er 'I'm Binck groen.' Die zet zich met bewoners en bedrijven in voor vergroening, leert van eerdere groene initiatieven in de stad, ziet mogelijkheden als bijenlandschappen en groene daken. Een dynamische groep voor een dynamisch gebied.

Van het bestuur

Contributie en eventuele extra gift

Dankzij u als lid kunnen wij als vereniging onze doelstellingen bereiken. Wij realiseren ons dat het voor veel mensen, ondanks het feit dat we onze contributie laag proberen te houden, toch jaarlijks weer een behoorlijk bedrag kan zijn, zeker als uw hart op de goede natuurplek zit en u meerdere organisaties wilt steunen.

De contributiebetaling die u nu doet, ziet de belastingdienst als een "gewone gift". Dat houdt volgens de belastingdienst in: een gift die u maar één keer doet, of een gift die u wel jaarlijks doet, maar niet in een overeenkomst hebt vastgelegd. Steunt u meerdere goede doelen en hebben deze doelen het ANBI-keurmerk, dan is het wellicht te overwegen om hier een periodieke gift van te maken.

Wat houdt dit in?

Uw gift is een periodieke gift als u aan deze 3 voorwaarden voldoet:

1. U geeft jaarlijks hetzelfde bedrag aan dezelfde instelling of vereniging. U mag zelf weten of u uw jaarlijkse gift in 1 keer of in meer keren betaalt.
2. U betaalt het bedrag 5 jaar achter elkaar. Langer mag ook.
3. U hebt vastgelegd wanneer uw jaarlijkse gift stopt. Bijvoorbeeld na 5 jaar of als u overlijdt.

Wat is het voordeel?

Veelal is de hoogte van het bedrag dat u jaarlijks aan giften betaalt te laag om aan de drempel voor aftrek bij de jaarlijkse belastingaangifte te voldoen. Met een periodieke gift

maakt het niet uit hoe hoog uw jaarlijks bedrag aan giften is: aftrek is altijd mogelijk.

Wat moet u hiervoor doen?

Een formulier invullen. Dit kunt u downloaden via de site van de AVN (avn.nl/anbi-gegevens) of de belastingdienst (zoek op periodieke gift). Op de site van de belastingdienst treft u nog meer informatie aan. Het formulier (eigenlijk twee: één voor schenker en één voor ontvanger) zendt u vervolgens aan de penningmeester van de AVN, die voor verdere invulling zorgdraagt en uw exemplaar terugzendt. Uiteraard kunt u de formulieren ook bij de penningmeester opvragen.

Extra gift

Uiteraard zijn eventuele extra giften altijd meer dan welkom. U kunt dat apart of tegelijk met het overmaken van de contributie doen.

Haagwinde heeft een nieuw team

U heeft het ongetwijfeld gezien: Haagwinde is in een frisse nieuwe jas gestoken. Er is ook een nieuw redactioneel team, bestaande uit Frits van den Boogaard, die al vele jaren redactielid is, Caroline de Jong-Boon en Leon van den Berg. De nieuwe eindredacteur ben ik, Jos Verhoeff, ook langjarig redactielid. Ik ben ook voor de opmaak verantwoordelijk.

Het nieuwe team heeft met veel plezier aan deze Haagwinde gewerkt. Wij hopen dat u hem met evenveel plezier zult lezen.

Contactgegevens

Portefeuillehouders AVN

Caroline Boonstra	Centrum
Jaap van Loenen	Duinoord
Arnim van Oorschoot	Zuidwest, Leijenburg e.o
Caroline de Jong-Boon	Scheveningse Bosjes, Westbroekpark
Joost Gieskes	Benoordenhout
Jos Verhoeff	Kijkduin, Scheveningen haven, Meijndel
Frederike Bloemers	Projectondersteuning
André Smit	Westduinpark, Loosduinen
Leon van den Berg	Zoetermeer, Buytenpark
Marian Langeveld	Vroondaal, Loosduinen
Jeannine Engels	Kustgebied Zuid Den Haag
Adri Remeus	Wassenaar, Mariahoeve
Bas Steenks	Coördinator Bomen
Cor van Gaans	Uithof
Reinder de Boer	Verversingskanaal e.o.
Tim den Outer	Scheveningen Noord

Bestuur AVN

Voorzitter

Dick Ooms

Vice voorzitter

Adri Remeus

Secretaris

Caroline de Jong-Boon

Tim den Outer

Penningmeester

Caroline Boonstra

Lid

Jos Verhoeff

Frederike Bloemers

Ledenadministratie

Peter Huisman

Algemeen contact

070 - 33 88 100

info@avn.nl

Kantoor

Badhuisstraat 175, 2584 HH D-H

Helpt u ons aan een nieuw lid?

Ja, ik steun het Stedelijk Groen en word voor € 10,00 per jaar lid van de AVN

Voornaam:
Naam:
Adres:
Postcode/plaats:
Emailadres:

Opgeven via www.avn.nl/ondersteuning
Of opsturen naar AVN, Badhuisstraat 175, 2584 HH Den Haag (denk aan de postzegel)

U kunt ook eenmalig doneren via www.avn.nl/donatie

Boeken te koop

Langs Bomen en Struiken

Het bomenboek van onze auteur Jaap van Loenen "Langs bomen en struiken" is officieel ten doop gehouden tijdens de jaarlijkse vrijwilligersbijeenkomst van de AVN.

Het boek bevat de verzamelde verhalen over 50 boomsoorten, eerder gepubliceerd in Haagwinde en een Puttens natuurblad. Het is een prachtig geïllustreerd kleinood geworden, van ruim 200 pagina's in hard-cover. Leuk om te krijgen en leuk om te geven, want voor 12,50 kan iedereen dit boekje bij de AVN kopen.

Te bestellen door overmaking van € 12,50 op IBAN: NLO6 INGB 0000 7388 58 t.n.v. AVN Den Haag o.v.v. 'Langs Bomen en Struiken' en uw naam en adresgegevens.

Haags Groen, Nu en Toen

Een luxe uitgave, van uitklapbladen voorzien, zodat de lezer bij elk verhaal een brede presentatie krijgt van het stedelijke groen.

Een terugblik naar groene plekken in het verleden in de stad vergeleken met de huidige situatie. Dat het groenbeheer vroeger lang niet altijd beter was bewijzen de vele foto's. Den Haag is een groene stad met prachtige historie. Echt Haags. Leuk om te geven en leuk om te krijgen, maar vooral interessant om te lezen.

Te bestellen door overmaking van € 14,95 op IBAN: NLO6 INGB 0000 7388 58 t.n.v. AVN Den Haag o.v.v. 'Haags Groen, Nu en Toen' en uw naam en adresgegevens.